

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **JUDr. B.** obyvateľky v B., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o zvýšenie starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 2008, č. k. 5 Sd 221/06 – 63, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 2008, č. k. 5Sd 221/06 – 63, v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 24. júna 2008, č. k. 5Sd 221/06 – 63, zrušil rozhodnutie odporkyne z 8. februára 2006 číslo X. a rozhodnutie z 8. septembra 2006 číslo X., ktorým bol navrhovateľke zvýšený starobný dôchodok s účinnosťou od 1. januára 2005, rozhodnutie z 8. septembra 2006 číslo X., ktorým bol navrhovateľke zvýšený starobný dôchodok s účinnosťou od 1. januára 2005 a aj rozhodnutie z 12. septembra 2006 číslo X. a vec jej vrátil na ďalšie konanie a zároveň tým istým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 6. februára 2007 číslo X. v spojení so zmenovým rozhodnutím z 26. júna 2007 číslo X., ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie starobného dôchodku za obdobie od 1. januára 2006 do 31. júla 2006 ku dňu 1. augusta 2006.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v jeho potvrdzujúcej časti podala navrhovateľka včas odvolanie a žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a napadnuté rozhodnutia odporkyne zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Namietala, že nezodpovedá zákonu právny názor odporkyne, obsiahnutý v rozhodnutiach zo 6. februára 2007 a z 26. júna 2007, podľa ktorého jej už bolo priznané zvýšenie starobného dôchodku k 1. januáru 2006, a preto jej zvýšenie za rok 2006 k 1. augustu 2006 nepatrí. Tvrdila, že za obdobie od 1. januára 2006 do 31. júla 2006 jej zvýšenie starobného dôchodku v zmysle

§ 261 ods. 3 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších zákonov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) nebolo priznané. K 1. januáru 2006 jej bolo priznané zvýšenie starobného dôchodku za obdobie roku 2005 a nie za kalendárny rok 2006.

Odporkyňa žiadala rozsudok krajského súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

Podľa § 261 ods. 3 písm. b/ a ods. 4 až 5 zákona o sociálnom poistení poistencovi, ktorému vznikol nárok na výplatu starobného dôchodku pred 1. januárom 2004, zvyšuje sa starobný dôchodok za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 do 31. júla 2006, ak tento zákon neustanovuje inak, počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti za každých 90 dní dôchodkového poistenia o 0,75% priemerného mesačného zárobku, z ktorého sa vymeral starobný dôchodok.

Obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 do 31. júla 2006 uvedené v odseku 2 a v odseku 3 písm. a) sa považuje za zamestnanie podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Sociálna poisťovňa určí sumu starobného dôchodku podľa § 261 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za kalendárny rok len raz.

Z dávkových spisov vyplýva, že navrhovateľke bol priznaný starobný dôchodok od 27. decembra 1994. Žiadosťou z 21. decembra 2006, doplnenou žiadosťou z 28. decembra 2006, sa navrhovateľka domáhala prepočtu výšky starobného dôchodku od 1. januára 2006 do 31. júla 2006 v súlade s § 261 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, lebo v uvedenom období bola dôchodkovo poistená a bola poberateľkou starobného dôchodku.

Rozhodnutím z 8. februára 2006 číslo X. bol navrhovateľke zvýšený starobný dôchodok od 1. januára 2006 za obdobie dôchodkového poistenia od 1. januára 2005 do 31. decembra 2005.

Toto rozhodnutie krajský súd zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie.

Predmetom odvolacieho konania bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 6. februára 2007 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 26. júna 2007 číslo X..

Z ich obsahu vyplýva, že odporkyňa zamietla žiadosť o zvýšenie starobného dôchodku navrhovateľky za obdobie od 1. januára 2006 do 31. júla 2006 s poukazom na skutočnosť, že zvýšenie jej už priznané byť nemôže, lebo jedno zvýšenie jej už v roku 2006 priznané bolo, a to práve rozhodnutím z 8. februára 2006 číslo X..

Pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo 6. februára 2007 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 26. júna 2007 číslo X. bolo potrebné zistiť, či navrhovateľka bola ako poberateľka starobného dôchodku, priznaného pred 1. januárom 2004 dôchodkovo poistená v období od 1. januára 2006 do 31. júla 2006 a či jej už za uvedené obdobie bolo na základe jej žiadosti priznané zvýšenie podľa § 263 ods. 3 písm. b/ zákona o sociálnom poistení.

Odporkyňa v konaní nepopierala, že navrhovateľka je osobou, ktorá spĺňa podmienky pre vznik nároku na zvýšenie k dôchodku podľa § 263 ods.3 písm. b/ zákona o sociálnom zabezpečení, zastávala však právny názor, že takéto zvýšenie už nemôže byť navrhovateľke priznané z dôvodu § 263 ods. 5 zákona o sociálnom zabezpečení, podľa ktorého odporkyňa určí sumu starobného dôchodku podľa § 263 ods. 3 zákona o sociálnom poistení len raz.

Záver krajského súdu, zhodný s právnym názorom odporkyne, podľa ktorého zvýšeniu starobného dôchodku navrhovateľky za dobu poistenia v roku 2006 bráni skutočnosť, že v roku 2006 už odporkyňa o jednom zvýšení dôchodku navrhovateľky už rozhodla (rozhodnutím z 8. februára 2006), nezodpovedá zákonu, lebo odporkyňa nerozhodla o zvýšení, patriacom za dobu dôchodkového poistenia, získanú v kalendárnom roku 2006.

Rozhodnutím z 8. februára 2006 odporkyňa rozhodla len o zvýšení dôchodku za dobu poistenia, získanú v roku 2005, preto jej rozhodnutie nebráni zvýšeniu starobného dôchodku navrhovateľky v roku 2006 za obdobie dôchodkového poistenia, získaného v kalendárnom roku 2006. Znenie zákona, podľa ktorého určí odporkyňa sumu starobného dôchodku podľa § 263 ods. 3 za kalendárny rok len raz neznamená, že navrhovateľka nemôže o zvýšenie za rôzne kalendárne roky požiadať v tom istom kalendárnom roku jednou alebo aj viacerými žiadosťami a že odporkyňa nemôže na základe aj viacerých žiadostí prepočet dôchodku vykonať. Takýto prepočet však môže v tom istom kalendárnom roku poistenia vykonať len raz. Z uvedeného zákonného znenia možno vyvodit' len záver, že za ten istý kalendárny rok môže navrhovateľka požiadať o zvýšenie len raz (nemôže opakovanými žiadosťami uplatňovať zvýšenia za ten istý kalendárny rok postupne a viackrát).

Jediná obmedzujúca podmienka pre rozhodnutie o nároku navrhovateľky na prepočet jej starobného dôchodku za doby poistenia, získané v kalendárnom roku 2006 teda spočíva v určení, že sa navrhovateľka môže takéhoto prepočtu domáhať v kalendárnom roku 2006 len raz. Túto podmienku navrhovateľka rešpektovala, lebo v kalendárnom roku 2006 nárok na vykonanie prepočtu starobného dôchodku za dobu dôchodkového poistenia v kalendárnom roku 2006 uplatnila len raz, a to ku dňu 31. júla 2006.

Z dôvodu, že § 263 zákona o sociálnom poistení zabezpečoval pracujúcim dôchodcom pre výšku dôchodku aj zohľadnenie ďalšej doby poistenia, ktorú získali po vzniku nároku na starobný dôchodok, potom zo znenia odseku 5 tohto zákonného ustanovenia nemožno vyvodzovať ani skutočnosť, že nárok dôchodcu na zvýšenie starobného dôchodku závisí na dátume, v ktorý odporkyňa o nároku rozhodla. Takýto postup by znamenal, že zvýšenie dôchodku by bolo závislé na subjektívnom postupe odporkyne, (teda v konečnom dôsledku na ľubovôli orgánu verejnej správy) a nie na splnení zákonných podmienok, ktoré pre zvýšenie starobného dôchodku navrhovateľky predpokladal zákon.

Ustanovenie o prepočte výšky starobného dôchodku malo zabezpečiť takú možnú pravidelnosť rozhodovania o zvýšení, ktorá by dovoľovala dôchodcovi za určitú obdobie poistenia žiadať o zvýšenie dôchodku bez toho, aby rozhodovanie o žiadosti marilo riadny postup odporkyne pri rozhodovaní. Toto ustanovenie preto musí zabezpečiť, aby dôchodca mal právo v priebehu kalendárneho roka alebo po jeho skončení požiadať odporkyňu o vykonanie prepočtu za jeden kalendárny rok.

Odporkyňa preto nemohla zamietnuť žiadosť navrhovateľky z roku 2006 o vykonanie prepočtu jej starobného dôchodku k 31. júlu 2006 po zohľadnení doby poistenia v období od 1. januára 2006 do 31. júla 2006. Zákonnosť rozhodnutí odporkyne, ktoré boli predmetom odvolacieho konania z uvedených dôvodov musí posúdiť súd prvého stupňa. Vo svojom rozhodovaní je však viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vysloveným v tomto rozsudku.

Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvého stupňa v rozsahu napadnutom odvolaním zrušil a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie.

Súčasne s rozhodnutím vo veci samej rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách celého konania.

V prípade, ak odporkyňa o predchádzajúcich žiadostiach navrhovateľky o prepočítanie výšky jej starobného dôchodku znova rozhodla a týmito rozhodnutiami navrhovateľke v celom rozsahu nevyhovela, môžu byť jej nové rozhodnutia predmetom konania na súde prvého stupňa, aj keď v prípadnom samostatnom súdnom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 31. marca 2009

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová